SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 185. **V Ljubljani,** v torek 12. avgusta 1884. **Letnik XII.**

Pretečene in prihodnje volitve.

Iz Celovca, 11. avgusta.

Izid naših volitev vam je znan. Zdaj imamo tri slovenske poslance v deželnem zboru. Seebacher in Oraš, (kterih prvi je voljen v Celovcu, drugi v Beljaku), sta sicer tudi Slovenca, pa le „à la Dežman". Slovenci so v obče dobro volili, in če nam vspeh ni bil povsod vgoden, krivo je le to, da so razun Velikovškega okraja povsod priklenjeni k nemškim sodnijskim okrajem. Ker pa nemška konservativna stranka ni skoraj nič delala, imeli so Slovenci celo breme Nemcev in nemškutarjev nositi. Kako so Slovenci volili po sodnijskih okrajih, razvidite na blizo iz sledečih (precej zanesljivih) podatkov: Sodnija Kapla ima 9 volilnih mož. Vsi so volili narodno. — Sodnija Rožak ima 18 volilnih mož; 16 je bilo narodnih, 2 nemškutarja. — Sodnija Borovlje ima 24 volilnih mož; 17 jih je volilo narodno, 7 nemško-liberalno. Narodna agitacija je bila v tem okraji dobra. Ako se o prihodnjih volitvah porabijo letošnje skušnje, zgubili bodo nasprotniki še 3 glasove, le Borovlje s 4 volilci jim ostanejo. — Sodnija Pliberk šteje 46 volilnih mož. 37 jih je volilo narodno, 9 nemškutarsko. Izgledno so delovali rodoljubi v Prevaljah, Kotljah, na Bistrici, v Črni, v Libučah in Blatu. Na dozdaj nerazjasnen način zgubili smo v tem okraji prej vedno narodne Libeliče. Možice nam je „schulvereiner" Rieger pojedel. Ti dve občini se daste še nazaj dobiti po primerni agitaciji, tako, da bomo imeli mi 44, nasprotniki pa le 2 glasa. — Sodnija Doberlavas je dala 14 slovenskih in 9 nemškutarskih glasov. Teh 9 glasov so nemškutarji dobili v Doberlivasi (6) in v Škocijanu menda 3. Ako se bo primerno delalo, ne dobijo nasprotniki v tem sodnijskem okraji nobenega glasu več. V Škocijanu ni bilo g. župnika doma, v Doberlivasi so bili pa kmetje preslabo organizirani. — Sodnija Velikovec je dala 20 narodnih in 13 nasprotnih glasov. V Šmarjeti in Grebinji so naši premalo delali. Ves ta sodnijski okraj se dá za Slovenstvo pridobiti. — Tako imamo tedaj šest sodnij, ki so večinoma narodno volile. Kako so glasovali na Zili, mi ni znano. Pa to vém, da slovenski del Beljaškega okraja ni dal našemu kandidatu nobenega glasu! Kam so mislili Bekštajnarji?

Pri prihodnjih volitvah v državni zbor znamo Slovenci zmagati z dvema kandidatoma, če se bo energično delalo. V Beljaku znamo zmagati, ako se bo pridno agitiralo v Beljaški in Podklošterski sodniji (občine Bekštanj, M. na Zili, Podklošter, Čajna, Zilska Bistrica).

V volilnem okraji Velikovec—Celovec stojé stvari tako: Velikovški okraj šteje 111, Celovški pa 118 volilnih mož. Ako se bo v Velikovškem okraji dobro delalo, da pridobimo še Doberlovas, Šmarjeto (Weisenberg), Libeliče in Grebinj, potem imamo že v Velikovcu 100 glasov, in jih potrebujemo iz Celovca samo še 15 do 20. Te znamo dobiti: v Grabštanji (5), v Bilčovsu (2), v Medgorjah (3), v Radišah (2), v Škofičah (3), v Hodišah (4), če se bo količkaj delalo. Pri nekaj živejši agitaciji pa zamoremo pridobiti še občine: Žihpolje, Kotmaroves, Vetrinj, Šmihel, Pokrče, Dholico, Trdnjo vas in Žrelec. Letos je Celovški sodnijski okraj večinoma nemškutarsko volil, ker se je premalo delalo. Do volitev v državni zbor imamo še eno leto časa. Ne čakajmo do zadnje ure, pripravljajmo se že zdaj: kdor letos ne seje, tudi prihodnje leto ne bo žel! Nasprotniki bodo tudi vse žile napeli, oni obdelujejo ljudstvo celo leto, storimo tudi mi tako in pravična stvar bo zmagala. Brez delovanja pa tudi pravica ne pride na vrh; Bog ne bo čudežev delal, da bi malomarnost podpiral! Naj bi v Celovškem okraji vsi rodoljubi v Celovci in njegovi okolici posnemali izgled neustrašljivega g. dekana Wieserja v Grabštanji!

Dostavek. Za narodnega kandidata dr. F. Adamiča se v mestni skupini Velikovec, Pliberk, Kapla pridno dela. Bog daj zmago!

Kri ni voda.

(Konec.)

Slovani so se šteli in izračunili, da so najštevilnejši rod v evropejski družini, najmogočneja veja na avstrijskem deblu. To pa je vzbudilo v naših prsih čut sramote, da robujemo in služimo slabejšim. To nas sili, da se vzdramimo in si pomagamo iz nižine, ki je nečastna, človeštvu škodljiva. Mali narodi, mala odgovornost; veliki narodi, velika odgovornost pred sodiščem svetovnim. Te ideje, ti čuti zanetili so v naših srcih hrepenjenje po medsebojni ljubezni in vzajemnosti. Dočim je slovanski narod v predragi nam Avstriji razkosan in raztrgan, da-si koplje svoje bregove slovansko ozemlje v jadranskih valovih, in ga senčijo Krkonošev sivi vrhovi; srca so se našla, narodi podali so si roke in skupno bodo stali na bojišči proti sovražnikom avstrijskim, zunanjim in notranjim, cesarstvu v korist, sebi v prid. Tiho hrepenjenje postalo je povsod glasna potreba. Mali valčki postali so mogočno valovje, ki se hoče raztezati do naravnih mu mej. To pa zapira sapo našim nasprotnikom, to jim pritiska v roko črno peró, da pišejo in sanjarijo o slovanski povodnji. A mi trdimo, da te se ni treba nikoli bati, ker pogoltnila bi nas same. Da, stekli so se studenci in potoki v mogočno slovansko reko, a ta bode tekla mirno v svoji strugi v morje vesoljstva, le jezov ji ne stavite, kjer jih ni treba. Ako zabiješ studencu izvirek, vlije se ti siloma na drugi strani na tvoje polje.

Avstrijski Slovani imajo važno nalogo, vzdrževati rodno jim Avstrijo, rešiti sami sebe; le neprevidna politika more vsem škodovati. Rešili bodo svojo nalogo do gotove meje, ker počasi ali trdnim korakom bližajo se svojemu namenu. In ko bodo dospeli na ono višino, s kteie jim bodo zrle oči prosto po svetu: spolnile bodo svoj poklic — ali se pa pogreznili kakor mogočna vojna ladija v bučečih

LISTEK.

Spomini iz naših gorá.

(Dalje.)

Tu sem tedaj stal na tej strašni visočini sredi ognjene vojske razdraženih elementov in trepetaje sem zrl v propad. Nisem mogel drugač misliti, kakor da je prišla moja zadnja ura in da je smrt gotova; zakaj nemogoče se mi je zdelo, da bi se mogel neštevilnim električnim iskram, ki so na tako majhnem prostoru okoli nas skakale, vbraniti. Proč tedaj iz tega strašnega kraja, je bila zdaj edina moja misel! Hitim v šotor in velim spremljevalcema, da brez pomude odrinemo in bežimo! Ali edini zvesti vodnik odločno ta predlog odbije, rekoč, da pri tem strašnem viharju ni mogoče po ozkem robu plezati, ker bi jih pri tem početji veter gotovo od skal odtrgal in v prepad pometal, med tem, ko je vendar še mogoče, da jim na vrhu smrt za zdaj še prizanese.

Kaj smo tedaj hotli storiti, kakor vdati se v strašni položaj! Objeli smo se vsi trije, kakor bi hotli za večno skleneni biti, in smo tako skupno pričakovali smrtnega udarca, če nam ga je Božja volja namenila. Ali kaj so človeški sklepi?

V takih okoliščinah se pač najbolj pokaže slabost človeške volje, ki se kakor petelin na zvoniku, po vnanjih vtisih suče. Komaj da smo se eden druzega oklenili, kar trešči med nas in nas vsaksebi pomeče. Jaz sem ostal pri zavednosti, ali moj pomagač sedi mutast in kaže kakor obnorel na usta; pri vedni svitlobi od neprenehoma se vrtečih bliskov sem tudi zapazil črno liso na njegovem čelu, kjer ga je blisk oplazil. Zdaj kličem vodnika na pomoč, ali ta leži nezaveden in kakor otrpnjen zraven mene. S tisto naglostjo, ktero sila človeku v potrebi narekuje, se vržem na vodnika, ga ribam po vsem životu, mu vlivam vina v usta in ga tudi z njim po sencih močim. In res ga tako počasi k zavednosti pripravim; med tem, ko je korporal nerazumljive glasove gnal. Vender se mu je kmalu jezik zopet razvezal, kar nas novi udarec zopet vse tri omami. Ko čez nekoliko časa k sebi pridem, odtrgam platno raz šotora in hitim v drugič na prosto med razdivjane elemente. Tovarša prideta za mano. Nekaj stopinj od šotora se vležemo v skalnato razpoko in se pokrijemo s platnom, nekaj da bi ne videli našega strašnega položaja, nekaj pa, da bi vsaj nekoliko branili silnemu pišu dežja, toče in snega. Pa tudi tu nas je dobila maščevalna strela, kakor da bi nas nalašč preganjala zavoljo naše predrznosti.

Novi tresk je mene zdaj naj hujše zadel. Dolgo časa sem bil brez zavednosti; ko sem se pa zavedel, sem hude bolečine občutil po vseh kosteh, posebno pa na čelu in po levi čeljusti, kjer sem bil od strele ožgan. Tovariša sta mi potem pravila, da sem se krčevito zvijal in kakor obnorel strašno vpil in rjul. Ta prizor je našega zvestega vodnika, ki je bil že 6krat na vrhu Triglava in ki je 8. avgusta 1809 s kaplanom Dežmanom iz Jesenic prvi sedanjo pot na Triglav znajdel, popolnoma zbegal in ob pamet pripravil. Zdaj je on predlagal, da moramo na vsak način kar precej doli iz vrha, da temu peklu vbežimo. Pa jaz sem bil tako slab in zdelan, da nisem mogel ž njim. Sklenil sem na mestu smrti pričakovati, ktera se mi je neizogibljivo zdela; moj zvesti korporal Rothhammel obljubi, da me tudi v smrti ne bo zapustil.

Tedaj je odšel tudi zadnji vodnik! — Nič nisva gledala za njim, kam ga njegov strah žene, ampak oklenjena sva ležala v skalnati globini, kakor v kaki žvepljeni kopeli.

Ali vihar se le ne poleže. Blisk za bliskom razsvetljuje najin grob, da ga bova tukaj najdla, se mi je prav gotovo dozdevalo, in strašno bobnenj

valovih in zakopali pod razvalinami krmarja in mornarja.

Prelepo piše v tem smislu Safařik v časopisi českega muzeja l. 1833: „Kakor naravna ljubezen ozko veže blage sorodnike, soude družine, sedaj javno in dejansko, sedaj v tihem hrepenjenji srca in jih priganja, da si vsled skušnje vsakojakih osod v življenji razodevajo prijateljske čute; tako je tudi nagnjenje, ki vodi navadno sorodne si narode, mladike pradebla, do medsobojne ljubezni in spoštovanja, narave dragocen dar in krasi človeštvo. V obeh slučajih se razodeva nerazumljiva modrost blagotvorne božje previdnosti, ki pripenja na to trdno podlago, na to sladko, srčno sočutje, najmočnejše vezi, ki so pogoj domačega in družbinskega ali državljanskega življenja in tako tudi omike in sreče človeškega rodu. — Slovanska debla in mladike, sicer sinovi ene pramatere, toda raztreseni po časov nevihtah, čutijo tolažbo in veselje tudi le spominjajoč se skupnega pokolenja; in plemenitejšim srcem izmed njih gotovo ni neznano in nenavadno vzajemno veselje nad srečnim prospehom in rastjo jezika, slovstva, nravnosti omike, prosvete in blagra in tudi ne žalost nad nesrečo in nezgodo njihovih bratov."

Enako piše tudi slavni rodoljub Ivan Kolař: „Ako je osoda narodov dobre volje: odprto je sleherno srce, vsak čut je spremenljiv, tu moremo in moramo tvegati, kar bi bilo sicer zeló opasno. In ravno vsled tega ne smemo prespati prelepega časa, ko se nam smeje sreča. Le en rod naj zamudi — post haec occasio calva, svet si voli takoj popolnoma drugo mér, in noben Arhimed ga ne zasuče."

In s kterim narodom slovanskim nas veže najožja vez? Res, da občujemo največ z brati Hrvati, gotovo, da gojijo najbližji nam sosedje do nas gorko sočutje, in tudi mi z veseljem pozdravljamo vse njih vspehe na političnem, narodno-gospodarskem in znanstvenem polji. A kjer jih je nam najbolj potreba, tam jih ne vidimo, izvzemši vrle Dalmatince. Ne loči nas Kolpa niti Sotla od njih, a teče med nami prežalostna Litava.

Zato smo pa do Čehov vedno obračali svoje oči, pri njih iskali pomoči, kakor slabejši in mlajši brat pri močnejem in starejem. Od dôbe našega narodnega preporoda do najnovejših dni bilo je živo občevanje med nami in vstrajnim narodom ob Labi, Veltavi in Moravi. Ko se je začelo vstanovno življenje, borili so se naši veljaki pod istim praporom s českimi rodoljubi v Dunajski zborníci. Od njih se imamo mnogo učiti, pri njih iskati zaslombe in zavetja, da ne vtonemo v valovji „irredente" in pangrmanizma. Skažimo njim svojo ljubezen in bratovsko vdanost, gojimo ž njimi solidarnost slovansko.

A ljubezen ne bodi le prazna beseda, dejansko pokažimo svoje srčne čute. Proži se nam prilika, da jih obiščemo 1. septembra na njihovemu domu, v zlati Pragi. Tam jim sezimo v žilavo roko, vtrdimo in ponovimo vez, ki nas je vezala ž njimi doslej. Oglejmo si tudi avstrijski Manchester, starodavno česko Brno, potujmo mnogoštevilni v slovansko Mekko, mater Prago, središče české moči in požrtovalnosti. Spoznali bodemo, da po českih planjavah in brdih prebiva rod, ki dela, čuti, misli z nami, da-si nas ločijo nebotične goré in široke vodé; kajti „krv nije voda". Toraj v Prago!

H-t-b-r.

Stellmacher.

Na 8. avgusta zjutraj ob petih dajalo se je na Dunaji pravici na zemlji zadostenje. Dunajskemu rabeljnu Willenbacher-ju izročili so razbojnika in anarhista prve vrste, ki je s krepko roko in hladnim srcem klal in moril ljudi, kolikor jih je ravno dosegel, le da bi služil svojim zaslepljenim namenom, da bi pomagal vstanoviti kraljestvo anarhistov na svetu. „Prostost, enakost in pobratimstvo", to je zvezda, ki se ljudem te vrste od daleč blišči, za ktero stegujejo roke, kakor dete za letečo svetinjo, ki se v temni noči na severnemu nebu od zapada proti iztoku pelje. Ljudje, ki večinoma niso dalje pripravili kakor do skrivnostni abecede v šoli, insepozneje tudi niso druzega učili, kakor zraven svojega rokodelstva brezmiselno anarhistične časnike brati, lotijo se naloge preustrojitve svetá! Bedaki, da večih ni! Kakor bi še ne bili lahko prepričani, da vsaka taka pot peljá naravnost na vešale.

Socijalno vprašanje, ki je skoraj tako staro kakor zemlja, bo tudi z njo vred dalje obstalo in z njo vred poginilo; rešil in sicer tako rešil, da bi se vsem in vsakemu prileglo, ga pa nikdo ne bo, ker je ravno nemogoče. Kar bo temu všeč, ne bo ugajalo onemu, in kar bo ta hvalisal, zametaval bo oni. Prvi si bo želel tega, drugi zopet druzega ravno nasprotnega, kar tudi drugače biti ne more. In nalogo tako bodo rokodelci in njih pomočniki rešili? Možje, velikani na duhu, s temeljitimi študijami, vbijali so si zastonj glave, kako bi se dalo to vprašanje povoljno rešiti. Kar se velikanom ni posrečilo, nadja se z revolverjem, nožem in dinamitom v roci izpeljati navaden čevljar Herman Stellmacher. Naj bi ne bilo toliko zlobno, bilo bi smešno! Čevljar ostani pri svojem kopitu, pač pa veljá vsem anarhistom; kajti vsa modrost in učenost, kolikor jo imajo vsi skupaj, ne bode porodila Napoleona, Bismarka i. dr. enakih, in vendar vsi skup niso naloge rešili in je ne bodo.

Od nekdaj pametni možje, skušajo kolikor mogoče družinske razmere na zemlji zboljšati; da bi pa hlapec in gospod oba enaka in oba eden bila, kakor to brezpametni anarhizem zahteva, tega pa ne bodo nikdar doživeli in tudi Herman Stellmacher ni doživel, ki je moral za svojo bedarijo, za svojo nesmisel, za izrodek osmojenih svojih možganov svoje življenje dati. Razločki stanov so bili vedno odkar se je jela človeška družba ločiti in bodo vedno ostali, dokler bo ona gibala, kajti le na podlagi taistih je človeški obstanek in človeška družba sploh mogoča. Prismojene in brezbožne ideje zapeljanih norcev bodo svet ravno tako malo iz ravnotežja spravile, kakor se mesec ne bo za las presukal, naj se tudi psiček ali velikanski pes celo noč vanj zaganja.

Stellmacher se je o tej neizpeljivosti že prepričal, če tudi ne prostovoljno, drugi se pa še le bodo. Zaslepljenec je bil še le okoli 30 let star in pruski podanik, brezverec, oženjen, oče dvema otrokoma, od kterih ima prvi 4 leta, drugi še le 18 mesecev. Rokodelstva izučil se je bil čevljarskega; ker mu pa taisto ni ugajalo, vrgel je kneftro in kopito pod klop, šel v Švico ter postal anarhist.

Od kar se je zapisal anarhistom, postal je iz poštenjaka lopov, hudodelec, ropar in zavratni morilec. Pripisuje se mu vsled zatožbe državnega pravdnika: 1. umor in rop pri menjevalcu Eisertu na Dunaji, 10. januvarija 1884, kjer je s sekiro štiri osobe h krati potolkel, namreč očeta, dva nedolžna fantiča sinova in njuno izgojiteljico; 2. umor in oropanje tajnega policista Blöcha na Dunaji, 25. januvarija 1884; 3. poskušani umor nad nekim delavcem ravno tistega dné, ki mu je hotel begunu pot prestriči. Vrh tega se je Stellmacher vdeležil ropa in umora na Nemškem, v Stuttgartu in v Strassburgu, za kar bo pa sam pred Bogom odgovor dajal. Kesanja zarad doprinešenih hudodelstev ni kazal nobenega. Poslednjo noč je bil pač nemiren, toda namesto da bi se bil z Bogom spravil, kadil je smodke in pisal pismo svoji ženi, v kterem jo opominja, naj na to pazi, da se bota otroka mnogo naučila, da bi ju pa izredila v krščanskem življenji, to mu še na misel ne pride. Ves čas, dokler je pil zaprt vêdel se je kakor vjeta divja zver. Ves čas mislil je na to, kako in kod bi jo potegnil, da bi odnesel pete zasluženi kazni. Kolikor sta si tudi prizadevala župnik Kobliček in zagovornik dr. Wolf-Epinger, da bi ga na boljše misli pripravila, vse je bilo zastonj. Stellmacher brezveren v življenji, ostal je tudi v smrti trdovraten brezverec! Ker si je Stellmacher toliko prizadeval, da bi se mu beg posrečil, prikrivali so mu do poslednjega dne dan njegove smrti. Da bi njegovi prijatelji vendar česa ne poskušali, zbralo se je na 8. avgusta zjutraj že takoj po četrti uri več nego sto redarjev pod vodstvom svojih komisarjev okoli poslopja deželne sodnije, kjer so ob 5. uri zjutraj Stellmacherja obesili. V deželni sodniji čuli so celo noč državni pravdnik, ječar, sodnik in jetniški pazniki. Da, celó tako daleč raztegnila je sodnija svojo opreznost, da so časniki vest o smrti Stellmcherja še le na 8. avgusta prinesli, ko je bilo že vse pri kraji.

Bled je šel Stellmacher med vojaki proti vešalom, ktere je hladnokrvno premeril od spodaj nazgor. Polna luna sijala je še na nebu, ko so mu vrgli zanjko okoli vrata in čez pet minut je bilo vsega konec. Župnik Kobliček se odkrije in po njegovem izgledu naredé vsi drugi tako. Z ginjenim in tresočim glasom pravi župnik Kobliček: „Najblažji prijatelj ljudi, ki je sploh kedaj po svetu hodil, zasledoval je povsod grešnike, da bi jih pripeljal na pravo pot k Bogu. Ravnajoč se po tem vzvišenem izgledu, podal sem se zvest svojemu pastirskemu poklicu semkaj za to zgubljeno ovčico, da bi rešil njegovo dušo in jo pridobil za nebesa. Vendar žalibog! Ta velika sreča ni mi bila dana. Zavrnil me je od sebe in umrl je nespokorjen. Globoko me je pre-

---

groma se zaletuje v Triglavski vrh, in odmeva tisočkrat od nižjih vrhov.

Pa le hujši in hujši divja vihar, kakor bi hotel to noč nad nama vse svoje moči razkazati; novi bliskovni udarci se dotikujejo najinega života, ki je tako že komaj še občutljiv in zdaj — ali je bila domišljija, ali gola resnica, — (kar bi se dalo od tod razložiti, da so nama bili udje vsi s fosforjem navzeti in napoljeni) se začneva oba svetiti in goreti, kakor tam trhljen štor v temni noči. Z rokami skušava to svitlobo raz sebe otresti, ali kadar kdo z roko po životu potegne, se le še bolj svitlo za roko posveti.

Omamljena, prestrašena in v smrtnem strahu skočiva po koncu in kakor dva goreča telesa beživa iz svojega ležišča. Zdaj se zopet objameva in tako sklenjena stopava na rob, da bi v propad skočila; kar se zopet zabliska, brezno od bliska razsvitljeno prednama zazija, udarec pa naju brez zavednosti ravno na robu po tleh vrže.

Ne morem povedati, koliko časa sva tako prav na robu propada ležala in kakšne misli so mi po glavi sprehajale. Samo to vem, da se je vihar počasi polegel, elektrika je bila povžita, nebeške strele so ponehovale; le zdaj pa zdaj se je še posvetilo, pa le kakor v globočini in zagromelo le še od daleč. Nočna nevihta je pojemala, vihar je utihnil, oblaki svoje teže oproščeni, so se pretrgali in milo je posvetila luna na strašno bojišče ter tolažbo vlivala v najini bolni srci, ki pretreseni od tolike grozovite nevihte, še niste mogli prav ceniti sladke premembe!

Vendar štejem ta trenutek za najsrečniši mojega življenja in nikdar ne bom pozabil ravno 12. ure v noči od 5. do 6. julija 1822.

Počasi ste se tudi najini pretreseni telesi počili; vendar sva ostala pri miru in še le ob treh zjutraj sva skušala, če bova mogla še svoje ude rabiti.

Ker so nama noge v propad visele, sva se morala po trebuhu nazaj splaziti. Na zadnje se vendar srečno vzdigneva po konci in polna hvaležnosti se ozreva najpred proti jasnemu nebu ter se vsegamogočnemu Stvarniku zahvaliva za milostno rešitev. — Za strašno viharno nočjo je nastopilo naj lepše jutro, kakoršnega si človek le želeti more. Gore in peči na okrog so bile kakor oprane, in vzhajajoče solnce je rudeče odsevalo od skalnatih sten. Daleč, daleč je segalo oko po brezštevilnih hribih, gorah in vrhovih in okus tega nepopisljivega razgleda je krepčal in milo blažil moje popred potrto srce. Ali ni ga čistega veselja na svetu!

Ko pridem namreč v šotor, da bi pripravo za merjenje si vzel, najdem, o strahota! zadnjega vodnika od strele ubitega in sloné na tleh šotora sedeti. Ne bom popisoval tega prizora, ki me je v dnu srca pretresel in nikoli ne morem Boga zadosti zahvaliti, da me je izpeljal iz šotora, kterega sem zdaj pri mirni razsodbi kot naj nevarniše mesto spoznal, kar smo jih na tem vrhu le najti mogli.

Meril sem naj viši vrh Triglava in sem naštel 9067 čevljev nad morjem. *) Rad bi bil še druge reči premeril in opazoval, pa neznano telesno in dušno trpljenje pretečene noči, žalostni konec našega vodnika in pomanjkanje vsacega krepčila me je tako ob vso moč pripravilo, da sem kar na tla padel in da nisem bil za nobeno opravilo več. Tudi je bilo merjevsko orodje od strele zelo poškodovano.

Ob 8. uri so prišli možje zopet na Triglav, ki se prejšni dan k svoji sreči pobegnili, in ko so v kočah na Konjski planini prenočili.

Kakšne misli so me sprehajale, ko smo nazaj lezli, in posebno, s kakšno žalostjo so kmetje svojega mrtvega tovariša s Triglava nesli, mi ni treba razkladati!

(Dalje prih.)

---

*) Po novejši meri ima Triglav le 2864 metrov ali blizo 8600 čevljev.

tresla njegova smrt in užaljen zapustim ta žalostni prostor. Večni Bog, ki preiskuje obisti in srce, bode naj mu milostljiv sodnik. Amen. Malobrojno občinstvo se je razšlo, svet je pa oproščen krvoločne zveri v človeški podobi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. avgusta.

Notranje dežele.

Pet let je danes minulo, odkar se je ***gróf Taaffe*** vsedel na stol prvega ministra in je proglasil spravo med narodi za svoje glasilo, po kterem se je hotel ravnati. Ravnal se je sicer po njem, dosegel pa ni mnogo. Slabo gospodarstvo liberalnega Auerspergovega kabineta bilo je vzrok poraza liberalcev, ki so se od tedaj leto za letom globokeje pogrezovali, tako da so letos dospeli do — veleizdajske politike. Kaj so si liberalci pač v teku teh petih let vse prizadejali, da bi bili spodbili Taaffejevo vlado, kteri so ob njenem nastopu samo šest tednov časa odločili, t. j. toliko, da po prestanem volilnem porazu zopet k sapi pridejo in potem jim bodo pa že pokazali, kaj da vse ustavoverna liberalna stranka zamore. Takoj prvo leto 1880 zaleteli so se z vso silo v avtonomiste in „Slovanom prijazno“ vlado s tem, da so vse žile napenjali proti uravnavi zemljiščnega davka; leto pozneje zagnali so krik zaradi „länderbanke“; leta 1882 bodla jih je v oči vstanovitev češke šole, kar so vzeli za povod, s kterim so hoteli vlado prekucniti, češ, ona počehuje Dunaj. Leta 1883 kazali so na spridenost, ktero so avtonomistom vsled znane Kaminskijeve ga primerljeja podtikati hoteli, letos pa so si jezikovno debato za cepec zbrali, s kterim so hoteli vlado in avtonomiste kar do mrtvega pobiti, toda so se zopet zmotili. Liberalna stranka se je vsled tega razbila, vlada pa je ostala, kar je bila. Poglejmo vendar v čem ta prijaznost obstoji. Ministrov je trojica slovanskih, petorica nemških, toraj ena prijaznost, po kteri se Nemcem velika krivica godi. Cesarskih namestnikov in deželnih predsednikov je 8 nemških in 5 slovanske narodnosti 1 pa Lah; zopet druga krivica; kar je pa načelnikov po vrhovnih in centralnih uradih ter pri višjih sodnijah, je pa komaj 10% nenemcev, vse drugo pa „urdeutsch“, toraj zopet tretja krivica, ki se Nemcem pod sedanjo vlado godi, in tako bi se še lahko naštela cela vrsta „krivic“ ki jih morajo Nemci trpeti in to vse, ker je vlada hoče spravo med narodi!

Včeraj smo kazali v uvodnem članku lepo stran v izidu ***volitev po kmetiških občinah*** slovenskega Gorotana, danes omenjamo naj pa njene nasprotne, to je senčne strani, na kteri so se prikazali voljeni nemški liberalci v veliko večem število, kakor bi bilo prav in nam in nemškim konservativcem na Koroškem ugodno. Ta senčna stran, v kteri se slovenski narod še vedno po Koroškem nahaja, je velika malomarnost, ki se mora pa pomanjkljivi izbujenosti narodne zavesti na račun všteti. Da bi bil narod zadosti probujen v narodnih rečeh; da bi se zavedal, kje da je in zakaj da je ondi, za kaj gré pri volitvah, volitve bile bi se še vse drugače izvršile za nas Slovence, kakor so se v dejanji. V koliko občinah bi bili pač lahko prodrli z našimi kandidati, naj bili bi vsi, ki so vsled malomarnosti izostali, volit prišli. Tako n. pr. je silno žalostno, da so narodnjaki spali v vseskozi narodnih Libeličah, ko je prišel liberalni sovražnik in se na konja vsedel. Ravno tako je nad vse čudna nemškutarska zmaga v Doberlevesi, kjer bi bili kmetje lahko zmagali, samo če bi bili vsi prišli na volišče. Enako se sme z dobro vestjo trditi v celi Celovški okolici in več ko čudno je, da okolica, kjer se nahaja literarno društvo sv. Mohorja s 28.000 članovi, od kodar svetijo žarki narodnega probujenja vsem Slovencem, voli nenarodno, Slovencem nasprotno. Sami ste vzrok, dragi rojaci, drugikrat ne ostajajte doma, kedar Vas kliče sveta dolžnost na narodno bojišče, temveč urnih nog tjekaj in ostati je treba tako dolgo, da se poslednji listek oddá! Lahko rečemo, da ko bi bili slovenski Korošci vsi volit prišli, bi bili pač še najmanj dvakrat toliko narodnih poslancev imeli, kakor jih je!

Več kot nesramno je ***časopisje Dunajskih židov,*** pisoč o usmrtenji roparja, morilca in anarhista Stellmacherja. Ti revolver-žurnalisti se ne sramujejo vse krivde, da je z anarhisti tako daleč prišlo, da jih namreč sedaj enega sedaj druzega doseže roka pravice, podtikati avtonomistični stranki, t. j. Slovanom in konservativnim Nemcem. Ti so po njih nazorih s svojimi postavami vzrok, da so se anarhisti dvignili zoper obstoječi družbinski red, da so segli po nožu, po dinamitu in po revolverju in so hoteli z njim siloma doseči, kar jim družba iz lastnega nagiba neče dati, namreč pridobitje premoženja brez dela! Komur so znana načela konservativne stranke in pa liberalne, takoj bo spoznal, da socijalizem, kakoršen je v današnji svoji podobi in pa anarhizem, kakoršen sedaj svet okužuje, nista druzega, kakor pravi sad liberalnih naukov in liberalnega evangelija. Kje je še kdo bral, da konservativna stranka podpira načela, ki jih zagovarja liberalizem in na teh vstanovil se je anarhist! Naj jih tajé, kolikor jim drago, zatajili jih ne bodo! Anarhisti so in ostanejo pravi neposredni potomci liberalcev. Da so pa avtonomisti vse k temu pripomogli po napravi, t. j. po odobrenji postave, da se na Dunaji vpelje izjemni stan, ki bo anarhistom h krati sapo zaprl, kar je tudi v resnici storil, to je pa vendar na vso moč prav in pošteno. Nepoštenjak je vsak, komur se tako ravnanje ne zdi pošteno, kajti hudobijo, rop, ubijanje podpirati, je ravno toliko, kakor bi jih sam izvrševal.

Nekaj časa je že, ko smo prinesli novico, da so ***moravski duhovniki,*** kteri so pod patronatom grofa Mitrovskega, poslednjemu pismeno očitali postopanje z judi in liberalci v državnih in političnih zadevah. Grof je sedaj na tisto pisanje svoji duhovščini odgovoril v českem jeziku: „da ima mnogo sočutje do Slovanov, ker je sam tega rodu in se tudi tega jezika poslužuje. Srčno želi, da bi Avstrija se razprostrla mogočna in trdna na zunaj, edina znotraj in srečna. Ves čas, dokler so stali levičarji na krmilu, se Avstrija temu smotru ni bližala in tedaj je grofu srce krvavelo. Toda tudi desnica, ki ima krmilo že nekaj let v rokah, omenjenega ideala še ni dosegla: tudi ta se je do sedaj brezvspešno trudila za edinost in srečo svojih narodov, kajti obe narodni stranki stojite si bolj sovražni nasproti, kakor kedaj poprej. To je bilo vzrok, da se je srednja (njegova) stranka združila z levičarji, ker se nismo niti za korak približali namenjenemu cilju, dokler smo bili združeni z desnico. Grof se prav odločno zavaruje proti temu, da bi se mislil na večno z levičarji zjediniti in pripozna, da je tudi sedaj ves napor srednje stranke brezkoristen, ker so prečudna pota do zaželjenega smotra edino le Bogu znana.“

Ruski agitatorji prišli so preko Srbije v Bosno in Hercegovino. Kakor prezidijalno pismo bosanskega vojaškega zapovednika postajne zapovedništva opozoruje, so to menda politični agentje, ki imajo vse papire popolnoma v redu ter potujejo pod krinko časnikarskih dopisnikov. Dva izmed taistih sta odpuščena dva pa neki celo še aktivna ruska častnika.

Roparji po ***Bosni*** in ***Hercegovini*** so zopet bolj predrzni postali. Na 27. julija pridrlo jih je 15 pod načelništvom bivšega bosanskega žandarja v zagorsko selo Jelec, kjer so poropali, kar so le dosegli.

Vnanje države.

Popotovanje ***ruske cesarske družine*** po obširni svoji državi, o kterem se danes piše da, jutri da ne, pričelo se bo menda na 24. avgusta in pojdejo menda kljubu dinamita v Varšovo. Spremljali bodo cara in carico: carjevič prestolonaslednik, minister notranjih zadev, dvorni minister in mnogo spremstva. Iz Varšave pojdejo v Moskvo in Kostromo, od kodar napravijo izlet v Ipatijevski samostan, kjer so nekdaj prvega Romanova Mihajla Feodoroviča, ki so ga Poljci preganjali, gostoljubno sprejeli in skrili. Od ondot podali se bodo k Donskim kozakom ter bo skupno potovanje trajala tri do štiri tedne.

V ***severni Afriki*** vstanovila se bode zopet Kartagenska vrhovna škofija, ki bo imela častni primat nad vsemi drugimi škofijami severoafrikanskimi. O misijonarjih, ki jih je Mahdi vjel, se ničesar več ne čuje.

Odškodnino, ki jo bodo ***Kitajci*** Francozom v 10letnih obrokih izplačali, znižali so poslednji na 80 milijonov frankov; če jo pa bodo, je pa pri vsem tem še drugo vprašanje, kajti Kitajci bodo še sto in sto izgovorov poskušali in sto in sto potov iskali, če se jim bo dalo izmuzniti iz kočljive zadeve. Da bi pa Francozi vsaj nekaj v rokah imeli za zastavo, polastil se je general Leseps Kelunških rudnikov in pa luke, ter bode oboje toliko časa v francoskih rokah, dokler se odškodnina ne plača popolnoma.

Izvirni dopisi.

Iz Kostanjevice, 5. avgusta. (*Novo pokopališče in županova nevljudnost.*) Pri nas se od časa do časa sproži misel, da bi bilo dobro, ko bi se pokopališče iz Kostanjevice prestavilo kam drugam. Nekaj mesecev potem, ko je kdo že davno „ad acta“ položene papirje na dan spravil, pride po navadi komisija, ki preiskuje vsa količkaj primerna zemljišča okoli Kostanjevice, kje bi se dalo napraviti novo pokopališče, pa vselej se je še prepričala, da je sedanje vendar še najbolji. Svet okoli Kostanjevice je namreč ali preveč pod vodo, ali preprodnat ali pa tudi preilovnat; tako da ne vstreza zahtevam zdravnikov nobena zemlja.

Pa vse to našega župana, ki si menda misli s prestavljenjem pokopališča pridobiti nevenljive zasluge za ves človeški rod, celo nič ne moti. On si gotovo misli, kar ni našla komisija pred šestimi leti, utegne najti pa letos; saj tistih mož, ki so pred šestimi leti rekli, da ga ni za pokopališče pripravnega prostora, zdaj ni več tukaj. Prav bi pa vendar le bilo, ko bi se pokopališče in z njim neprijetna mrtvašnica, ki je meni (županu) v bližnji soseski, kam drugam premestila. Kostanjeviškim faranom pa ni na tem prav nič ležeče, kar g. župana peče; ker dobro vedó, da bi bilo treba, ako bi se delalo novo pokopališče, poseči precej globoko v žep, ki je pa že tako večidel prazen.

Enacih misel, kakor cela fara, so tudi vis. čast. gospod župnik. Že nekako 30 let službujejo v Kostanjevici, in še niso doživeli, da bi se bila v soseski izcimila kaka kužljiva bolezen zarad pokopališča; zdi se jim pa tudi, da pokopališče še ni premajhno. Vendar so svetovali, da naj se napravi na Malih Vodenicah pokopališče za vasi, ki so blizo Vodenic, potem se ne bo bati, da bi bilo Kostanjeviško, če tudi kolera pride, premajhno. Ker gospod župnik dobro poznajo siromaštvo faranov, o potrebi novega pokopališča pa niso prepričani, so opomnili župana, o priliki pokopališčine komisije dne 29. julija, da bi bilo bolj pametno, ko bi se mislilo najprej na to, da bi se farovž, ki bo vsaki čas razpadel, in njegove prebivalce pokopal, popravil. Ta dobrohotna opazka gosp. župnika, je pa našega župana tako razjarila, da je pozabil na meje dostojnosti, ter je s surovimi besedami, ki jih tukaj ne morem zapisati, žalil častitljevega in za tukajšno faro mnogo zasluženega starčeka. Obetal je tudi, da, če se bo še farovž popravljal, se bote g. župniku priredile le dve sobi (nekteri trdijo, da jim je obetal celo le eno), ker to duhovnu zadostuje. Mi pa g. župana vprašamo: Kdo ga je pooblastil tako rekoč v službi, tedaj nekako v imeni občine žaliti vse časti vrednega gosp. župnika? Povemo mu pa tudi, da je s to svojo neotosanostjo razžalil še najbolj občino, ki svojega duhovnega pastirja nad vse čisla.

Tako obnašanje ne pristoja sicer nobenemu, najmanj pa gotovo županu, in še zlasti v svoji službi, ki bi moral biti izgled svojim občanom in dika svoji službi. S takim zaderžanjem se je iskala nekdaj veljava pri predpostavljenih in podložnih, ali časi so bili, zdaj pa niso več taki. Izrekamo pa tú zahvalo vsem, kteri so neustrašeno trdili ter govorili resnico za blagor uboge srenje. Nam se novo pokopališče, ki bi mnogo dela in denarjev stalo, toliko bolj nepotrebno zdi, ker staro ni v sredi vasi, kakor marsikje, ampak ravno na koncu mesta tik mosta in Krke. Kaj pa bode o času velike povodnji, kar je pri nas navadna, vsakoletna nadloga? Zato je res potrebno vse dobro pomisliti, preden se začne; gotovo se pa lahko vse zgodi vljudno in olikano brez nasprotnega razžaljenja.

Iz Slatine, 11. avgusta. 7. avgusta so nemško-liberalci pri volitvi volilnih mož sijajno propali. Voljenih je 5 vrlih narodnjakov. To je tem imenitnejše, ker je ravno ta občina Tržiše-Slatinska močno vplivala na sosedne občine. Zdaj so pa naši vrli kmetje pokazali, komu da zaupajo in se ne bodo zopet dali premotiti od svojih nasprotnikvv — lažiliberalcev. Ob Sotli se bo začelo daniti.

Pri zadnjih občinskih volitvah so nemško-liberalci, januarja t. l., po zvijači v vseh treh volilnih redih zmagali. C. kr. namestnija v Gradcu je samo v tretjem volilnem redu nepostavnosti pripoznala in volitev v tem redu zavrgla. Kmetje, pozor, volitva je zopet pred durmi, pokažite, da ste zvesti sinovi matere Slave in se ne daste od zagrizenih liberalcev premotiti; in volite 6 vrlih narodnjakov v občinski zastop.

„Politično društvo“ bo 15. t. m. zborovalo v prostorih gospe Siegel v Ločjem Dolu poleg Slatine ob 4. uri popoldan. Č. g. Raič, državni poslanec bo poročal o svojem programu predstavljaje se svojim volilcem v deželni zbor. Vabljeni so vsi volilci Rogačkega okraja k obilni vdeležitvi.

Domače novice.

(*Duhovske spremembe v Krški škofiji.* Svitli cesar so na predlog milostljivega knezo-škofa imenovali preč. g. korarja Gregorja Šelander-ja za stolnega šolastika in č. g. konsist. kancelarja Lamberta Einšpieler-ja za korarja stolne cerkve v Celovci. S častnim naslovom knezo-škofijskega duhovnega svetovalca sta odlikovana: čč. gg. Kajetan Klesl, vpok. fajmošter v Št. Vidu in Tomaž Serčnik, ki že 44 let oskrbujejo faro v Št. Jakobu blizo Celovca in so dne 3. t. m. obhajali zlato mašo. Čast. g. Matej Lutman se je vrnil iz Rima, kjer je bil povišan za doktorja cerkvenega prava; začasno oskrbuje fari Steuerberg in Wachsenberg. Ondotni

župnik č. g. Andrej Kristyniak se je fari odpovedal in gre za provizorja v Ingolsthal. Za provizorja gresta čč. gg.: Ignacij Robas v Št. Rupert blizu Celovca in Jož. Jereb ml. na Golovico. Čast. g. Jandl, semeniški duhoven, pride za kaplana v Zagorico. („Mir".)

(*Volitve na Štajarskem.*) Za volilne može so voljeni: Pri sv. Lovrenci na Dravskem polji narodnjaki: župan Jakob Jurič, veleposestnik Franc Urbas in kaplan Mat. Slekovec; na Ptujski Gori: župnik Janez Antolič, župan Pislak in Kranjc; v Cirkovcah: kaplan Janez Bohanec, župan Martin Medved in dva druga zanesljiva moža.

(*Kri je odtekla*) predsinočnem okoli desete ure gostilničarjevi soprogi Heleni Kotnik, po domače pri „Šimnu", v ulicah sv. Florijana in je nesrečna žena takoj umrla. Kakor se nam poroča, imela je vedno preveč krvi in vsled tega žile posebno po nogah silno napete. Že poprej enkrat počila ji je vsled silnega pritiska krvi ravno tista žila na mečih kakor sinoči, pa jo je še ob pravem času pomoč dohitela. To noč se je žena menda le nekoliko v kuhinji ob nek rob zadela na kočljivo mesto desne noge, s čemur si je prebila žilo, iz ktere ji je kri začela kar scurkom teči. V četrt ure je bila žena živa in mrtva.

(*Utonil*) je včeraj popoludne 4letni deček Miha Zajec, delavčev sin, ko se je v Kolezijski cesti za vrtom hiš. št. 12 pri Gradašici igral pa mu je sveta zmanjkalo — in se je prekopicnil v vodo. Mrtvo truplo njegovo izvleklo se je bilo dve uri pozneje iz vode.

(*Ponesrečila*) bi bila včeraj dopoludne kmalo na plavališči neka gospodičina, ki se je ondi kopala, ter je nezadosti trdna v plavanji zašla na sredo Ljubljanice, kjer ji je h krati jelo tal zmanjkovati. Plavač gospico videti, da se topi, hiti po njo; pa bi se bil ob tej priložnosti kmalo sam ponesrečil; hotel jo je namreč prijeti za lase, kakor je v enakih slučajih navadno, da bi jo rešil, gospica pa je le vedno skušala, da bi se ga bila za vrat prijela. Konečno mu druzega ni kazalo, kakor da se je potopil ter je gospico za noge zgrabil in jo kviško držal toliko časa, da so s čolnom prišli po njo. Vtrujen je bil menda toliko, da je stopivši v čoln kar znák padel in obležal.

(*Surovost šnopsarska.*) Negnjusen pijanec pride včeraj proti večeru pred sladkornico, kjer ženske sedaj ondi bivajočim vojakom okrepčila prodajajo, in zahteva od ene, naj mu da brez novcev žganja. Ženska pravi da ne, na kar ji pijanec košarico prevrne in dve steklenici žganja razbije, kruh pa v Ljubljanico posuje. Na to prične se med obema boj in pijanec odšel je z razpraskanim nosom, ker so oškodovani ženi tudi vojaki na pomoč priskočili.

(*Letno poročilo*) dvorazredne dekliške ljudske šole s poldnevnim podukom v Kamniku o koncu šolskega leta 1883—84 obsega učiteljstvo, šolsko kroniko in uvrstitev učenk. Razreda delila sta se zopet vsak na dva oddelka, v kterih so podučevali: en katehet, en učitelj in ena učiteljica. Šola imela je 180 učenk, in sicer v IV. oddelku 42, v III. 33, v II. 42 in v I. 63; od teh je odličnih v IV. oddelku 12, v III. 8, v II. 8 in v I. 13. Sposobnih za višji razred v IV. oddelku 25, v III. 30, v II. 25 in v I. 37 učenk. Bodoče šolsko leto prične se 1. oktobra s sv. mašo.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Zbornični tajnik poroča o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva v Rudolfovem, ktero predlaga naslednje zadruge:

Za davčne okraje Rudolfovo, Žužemberk in Trebnje po jedno zadrugo z živili oskrbovalnih obrtov in po jedno zadrugo z oblačili oskrbovalnih in trgovskih obrtov, potem zadrugo stavbenih obrtov in zadrugo ostalih obrtov za politični okraj Rudolfovo.

Odsek ne more priporočati zadruge z živili oskrbovalnih obrtov, ker so v nji trgovski obrti z rokodelskimi in dopuščanimi združeni, kteri pa nimajo med seboj nič skupnega. V to zadrugo so združeni naslednji obrti: Peki, mlinarji, gostilničarji, mesarji, trgovina s čebelami, branjevci, točarenje kave, sladčičarji, prodaja mesa in trženje z deželnimi pridelki. Zadruga v okraji Rudolfovo bi štela 434 članov, med temi 243 gostilničarjev, zadruga v Žužemberškem okraji 150 članov, med temi 102 gostilničarja, zadruga v Trebanjskem okraji 103 člane, med temi 62 gostilničarjev.

Odsek tudi treh zadrug z obleko oskrbovalnih in trgovskih obrtov priporočati ne more, ker imajo kramarji, čevljarji, krojači, zdelovalci lesenega blaga, trgovci z mešanim blagom, usnarji, prodajalci usnja, trgovci z železom, krojnim blagom in špecerijami, klobučarji, prodajalci moke in kruha, lasopleti, voščeničarji, zdelovalci dežnikov, prodajalci pisalne priprave, knjigotržci in suknobrivci, kteri so v ti zadrugi združeni, premalo skupnih interesov; razen tega pa bi zadruge v davčnih okrajih Žužemberk in Trebnje imele tudi premalo članov.

Proti zadrugi stavbenih obrtov se je odsek zaradi tega izrekel, ker bi štela premalo članov. Iz ravno tistega vzroka ne more odsek priporočati zadruge ostalih obrtov za okraj Rudolfovo.

Odsek toraj predlaga: Zbornica naj v zmislu tega poročila svoje mnenje izreče ter priporoča vstanovitev zadrug, o kterih se je v prvem poročilu govorilo.

Zbornica predlog vzprejme.

Zbornični tajnik poroča o vlogi c. kr. okrajnega glavarstva v Radovljici, naj bi predlagala vstanovitev 6, oziroma 7 zadrug.

Odsek tudi ne more priporočati, naj bi se za vsak davčni okraj Kranjska Gora in Radovljica vstanovili po dve zadrugi, izmed kterih bi jedna obsegala rokodelske, druga pa dopuščane obrte, in sicer zaradi tega ne, ker bi zadruga rokodelskih obrtov v davčnem okraji Kranjska Gora štela samo 43 članov in ker so interesi ostalih obrtov, kteri bi se vzeli v drugo zadrugo, preveč različni.

Odsek tudi drugega predloga priporočati ne more, ker bi vstanovitev v tem priporočane zadruge pekov, trgovcev s čebelami, gostilničarjev, branjevcev, mesarjev in kupcev zadela na prevelike težave. Slaga pa se odsek z mnenjem c. kr. okrajnega glavarstva, naj bi imeli žebljarji in drugi železo zdelujoči obrti v Kropi in Kamnigorici posebno zadrugo.

Z delno spremembo v glavnem poročilu predlaganih zadrug, predlaga odsek za okraj Radovljico naslednje zadruge: 1. Zadrugo rokodelskih in dopuščanih obrtov s 311 člani; 2. zadrugo gostilničarjev, pivovarjev, žganjarjev in fijakarjev z 213 člani; zadrugo mlinarjev in žagarjev s 129 člani; 4. zadrugo železo zdelujočih obrtov v Kropi in Kamnigorici z 80 člani; 5. zadrugo trgovcev, kramarjev, leso-tržcev in branjevcev s 177 člani, kteri naj bi se pač delili v dve, in sicer v zadrugo večjih trgovskih obrtov in manjših trgovcev. Pod 1., 2., 3. in 5. predlagane zadruge naj bi obsegale ves političen okraj Radovljiški. Fužine na Savi, Javorniku, v Bistrici, Beli Peči, v Fužinah in v Radolni, potem tovarne za kôse in pile v Beli Peči se kot tovarniški obrti ne uvrsté.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— 900letnica benediktinske opatije v Melku. Starodavna benediktinska opatija v Melku bo praznovala prihodnje leto devetstoletnico obstanka svoje cerkve, ktero je leta 985 sezidal mejni grof Leopold Svetli iz rodbine Babenbergov. Sloveči vstanovitelj stare in častitljive cerkve je umrl v Würzburgu 994. leta in njegov sin Henrik ga je pozneje prepeljal v Melk, da ga je pokopal v tamošnjo rakev. Redovniki sv. Bernarda so se leta 1089 v Melku naselili, kjer toraj že skoro 800 let vspešno in koristno delujejo.

— Sedmograški zakoni. Med avstrijskimi in ogerskimi škofi so se že dalje časa vršili pogovori zaradi odprave tako zvanih sedmograških zakonov ločenih in še celo neločenih katoličanov. Zdaj ko sti se obe vladi zastran potrebnih korakov zjedinili, je ogrska vlada osnovala načrt postave, ktera bo določila za posinovljenje na Ogerskem bistveno prenaredila in poostrila. Novo postavo bodo že pri prihodnjem shodu državnemu zboru predložili. Ločen ali neločen ženin je dozdaj šel na Ogersko, se dal po ogerskem državljanu posinoviti in je tako zadobil za sedmograški zakon potrebno ogersko državljanstvo.

Zahvala.

Za lepo in živahno veselico ter zares sijajno pogostenje v nedeljo 10. t. m. izrekamo podpisani gospodu *N. Jamniku* kakor tudi gospodu *L. Kavčiču*, gostilničarju in poštarju v Medvodah prisrčno zahvalo ter priporočamo njuni gostilnici vsakemu potujočemu ali izletovalcu najtopleje, ker smejo verjeti, da bodo dobro in cenó postreženi v prijetnih prostorih.

Šentviški pevci in drugi Šentviščani.

Telegrami.

Rim, 11. avgusta. Včeraj pomrlo je v Turinu, Massa-Carrari in Genovi med 11 slučaji sedem ljudi za kolero.

Cette, 10. avgusta. Za kolero pomrlo jih je tukaj danes 12, v Gigeau 30.

London, 11. avgusta. Kolera nostras pokazala se je silno huda v severnih krajih angleških. V Rishtonu in Chayto-le-Moors zbolelo je 200 ljudi za kolero. V Dewsbury umrl je angleškk duhoven za kolero. Tudi iz Boltona javijo mrliče za kolero.

London, 12. avgusta. Hartington izjavil se je v poslaniški zbornici da je vse pripravljeno na ekspedicijo, da se bo general Gordon osvobodil. Nothcote napadal je angleško politiko v Egiptu. Gladstone se je v imenu vlade zanjo postavil, ter o misiji Northbrooka v Egipt ni hotel nikakega daljšega poročila podati. Zagovarjal je tudi angleško-francosko zvezo, razgovarjati o njej se pa le ni hotel, kajti zveza postala je sedaj mrtva ker je bila za druge razmere namenjena.

Tujci.

10. avgusta.

Pri ***Maliči:*** Schwarz, Menks, Katz, Meix, Presburger, trgovci, z Dunaja. — A. Razmann, trgovec, iz Trsta. — Dr. Dorn, iz Trsta. — Molini, zasebnik, iz Tržiča.

Pri ***Slonu:*** Färber in Vodničer, trgovca, z Dunaja. — Janez Weiss, korar, iz Št. Florijana. — Dr. Evgen Gorachuchi, odvetnik, iz Trsta. — Miroslav Schlacher, profesor, s soprogo, iz Gradca. — Franc Ahčin, učitelj, iz Črniloga. — Vitez Franken, c. k. davkar, iz Idrije.

Pri ***Bavarskem dvoru:*** Juri Vest, trg. pot., z Dunaja. — Fr. Zacharias, poštni tajnik, s soprogo.

Pri ***Avstrijskem caru:*** Janez Wolf, slikar, iz Ljubljane. — Anton Ažbe, slikar.

Umrli so:

9. avgusta. Ana Pilc, nadinženirja vdova, 57 let, Poljanska cesta št. 19, jetika. — Angela Vagner, mestnega strežnika hči, 2½ mes., Poljanska cesta št. 13, božjast. — Pavlina Masič, krojačeva hči, 8 mes., Nove ulice št. 5, božjast. — Rudolf Pexa, čevljarjev sin, 4 mes., Hrenove ulice št. 16, driska. — Jožef Šink, delavčev sin, 9½ mes., Poljanska cesta št. 18, Scrophulose.

Eksekutivne dražbe.

14. avgusta. 1. e. džb. pos. Anton Zajec iz Krke, 782 gld. Zatičina.

16. avgusta. 1. e. džb. pos. Anton Cimperman iz Narede št. 5, 1170 gld. Lašiče. — 3. e. džb. pos. Janez Dvornik iz Krške vasi, 3020 gld. Krško.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hklt. 8 gl. 90 kr., — domača 7 gl. 75 kr. — Rž 5 gl. 44 kr. — Ječmen 4 gl. 45 kr. — Ajda 6 gl. 26 kr. — Proso 5 gl. 78 kr. — Turšica 6 gld. 26 kr. — Oves 2 gl. 96 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. avgusta.

Papirna renta po 100 gld.	81 gl.	—	kr.
Sreberna „ „ „ „	81 „	70	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 „	45	„
Papirna renta, davka prosta	96 „	25	„
Akcije avstr.-ogerske banke	860 „	—	„
Kreditne akcije	315 „	40	„
London	121 „	60	„
Srebro	— „	—	„
Ces. cekini	5 „	74	„
Francoski napoleond.	9 „	65	„
Nemške marke	59 „	50	„

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo **najboljšega kmetijskega** in **poljedelskega orodja** in **strojev,** posebno **krmoreznic** in **slamoreznic** Henrika Lanža v Mannheimu, kakor tudi druge najbolje izkušene izdelke; nadalje: **Žitne snažnilnice, vozove, sani, pluge, sesalnice, cevi** za **vodnjake** in **vodnjake** same, **štedilna ognjišča, peči, ognja** in **tatov varne kase** itd.; — potem izvrstni **kamniški cement** in **poljski mavec (gips);** dalje **železnične šine** in **kovanja za stavbe,** — vse to po najnižjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako **naglo** in **natančno** izvršuje. (16)

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.